

førgelseskasjer, navnlig den, som er stiftet af en privat Mand, og som kaldes de forenede Kommunerens Alderdomsforsørgelseskasse. Meget kunde jo tale for, at man støttede sig til et allerede eksisterende Institut; men paa den anden Side forekom det os, at det ikke vilde være rigtigt lænere at lade Kommunerne vedblive at have Forsorgen for de Fattige. Den Maade, hvorpaa Kommunerne har forvaltet det, har ofte givet Anledning til forargelige Dyrin, og der har ofte viist sig mellem Kommunerne Rivninger, som ofte ialtsald ere gaaede ud over de Fattige, der skulde forøges, og vi tro ikke, at der deri vil ske Forandring til det Bette, isald Statskassen traadte til og understøttede Kommunerne for at sætte dem istand til at lade de Fattige af deres Medlemmer indtræde i en Alderdomsunderstøttelseskasse. Vi opgav derfor den Tanke at foreslaa Statsstilskud til Kommunerne og gif den modsatte Vej, nemlig at foreslaa Oprettelsen af særlige Statsanstalter, hvori Folk kunde indtræde for under Statsgaranti at faae Sikkerhed for deres Alderdomsforsørgelse, naar de opfyldte de Betingelser, som stilledes. — En Frugt af vor Overveelse i denne Henseende er nærværende Lovforslag, som deler sig i to Dele, den første, som omhandler selve Styrelsen af Anstalten, og den sidste, som handler om de Grundbæininger og Regler, som skulde gjælde for Alderdomsforsørgelses Erhvervelse og Betingelserne for dens Krafttræden. Jeg skal behandle dette sidste Afnit som det vigtigste først; men forinden skal jeg tillade mig at bemærke, at det, før man kunde tænke paa med nogen Virkning at skride til Arbejds Udørelse, var nødvendigt at stæffe sig et statistisk Materiale, som er meget vanskeligt at erholde. Det var den væsentligste Grund til, at vi ønskede, at Regjeringen skulde tage Sagen i sin Haand, fordi den jo har sine tekniske Konsulenter, til hvilke den kan henvende sig. Vi staa derimod blottede i denne Henseende. Smidderib lykkedes det os ved en yngre Videnskabsmands Velvillie at komme i Besiddelse af det fornødne Materiale, idet Hr. Cand. Westergaard, hvem det er mig kjær fra dette Sted at kunne bringe Forslagsstillernes Tak, stillede sit Materiale og sine Kræfter til vor Raadighed. Østerat vi saaledes havde faaet det fornødne Grundlag for Udarbejdelsen af de Bestemmelser, vi ønskede at foreslaa det ærede Thing, blev det os klart, at man ikke kunde udrette Synderligt med Hensyn til Alderdomsforsørgelsen, naar vi ikke optog i Loven to Principer, som vi vel vilde afvige noget fra de tilvante Forestillinger, og som derfor muligvis ogsaa vilde berede Lovforslaget Modstand fra flere Sider. Jeg sigter herved til Bestemmelsen om Evangsindskud fra visse Aldersklassers Side, hvad der omhandles i Lovforslagets § 7, og til Bestemmelsen om Statsstilskudet, dels til dem, der befinde sig i Tjenesteforhold hos Andre,

og dels til dem, der ere saa fattige, at de ikke selv kunne bidrage Noget dertil. Vi forudsaa, at den førstnævnte Bestemmelse med Hensyn til Evangsindskud vilde møde Modstand fra deres Side, som vilde anse dette for et Indgrib i den personlige Frihed; men da det forekom os, at det vilde være nødvendigt fra Ungdommen af at vænne Befolkningen til Sparommelighed, og dette ikke med nogen Virkning vilde kunne ske, medmindre vi optog en Bestemmelse om, at saadanne Indskud ufravigelig maatte ske i en vis Alder fra det 15de—22de Aar, toge vi alligevel ikke i Betænkning at optage den Bestemmelse, idet vi gif ud fra, at naar denne Pligt blev ens for Alle, for hele Samfundet, ophørte det Døds ved Evangsbestemmelsen. En Evang, som gjælder for alle Individuer, ophører saa at sige at være en Evang, den gaar over paa en vis Maade til at blive en Stat (En Stemme: J. G. Værnepligten.) Ja, f. G. Værnepligten: det er ganske vist en Indskrænkning i den personlige Frihed, men en Indskrænkning, som Statsmagten maa paabyde. Vi have jo ogsaa Exempler paa, at Statsmagten har paalagt alle Eiendomsbesiddere at indtræde i Assuranceelskaber for at sikke deres Eiendomme mod Ildsvaade, og naar Staten kan foreskrive en saadan Evangsbestemmelse med Hensyn til Eiendomme, forekommer det mig at ligge nær, at Staten ogsaa maa kunne foreskrive noget Eignende, naar det angaar Foranstaltninger med Hensyn til Livets Ophold. Vi tro derfor, at den Omstændighed, at vi have medtaget alle Samfundsklasser, vil noget forsone Modstanderne mod denne Evangsbestemmelse, og hensigtsmæssigt og nyttigt er det i vore Dage at medtage alle Samfundsklasser, thi Samfundsforholdene ere i vore Dage jo saa fluktuerende, at man kan sige, at en Arbejdersøn kan blive Bankier og Bankierens Søn Arbejder, kort sagt, der er Intet i den Henseende stabilt i Samfundsforholdene i vore Dage. Forholdene veksle saaledes, at det maa være af stor Interesse for alle Medlemmer af Samfundet at have deres Alderdom sikret, hvad enten de høre til de høiere eller lavere Stillede. I den Henseende ere vi gaaede en anden Vej end Arbejderkommissionen; den søgte nemlig at indskrænke Evangstilskudet nærmest til de Klasser, som kunde vente at faae godt af Alderdomsunderstøttelsen, men derved kommer man ind paa en Uretfærdighed, idet det jo er særdeles vanskeligt at drage Grænsen mellem dem, som man nærmest vil komme til Hjælp, de fattige Klasser, og de Andre. Dette endgaar man ganske, naar man i den Henseende skærer Alle over een Kam, hvilket efter vor Mening er retfærdigt, medens de andre Bestemmelser efter vor Mening grænses til Uretfærdighed. — Det var det ene af Lovforslagets Hovedpunkter; det andet indeholdes i Lovforslagets § 8, som bestemmer, at der tilstaaes Folk, der arbeide i Andres Tjeneste, være